

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна организаци социалистическэ мүрьсөө яажа хүтэлбэрилнэб

Улан замаар ашаа зөөлгэ манай Бурят-Монгол дотор нилээд ихэ үүргэ эзэлнэ. Энэ жэлд Сэлэнгэ мурэнөө ашаа шэрэхэ түсэб нёдондо жэлд дүүргэгдэнэ түсэбэй хэмжээгээр зургаан процент үлүүгээр хараалагдаһан байна.

Улан-Удын пристаниин партийна организаци энэ ушарыг хараадаа абаад, жэлэйнгэ түсэб дүүргэхин тулада нилээд ихэ хэмжээ-ябуулануудыс үнгэргөө. Тэрэ хадаа социалистическэ мүрьсөө үргэнээр дэлгэрүүлээ, партийна хүтэлбэриг уацост бүхэн дээрэ нигта хайнаар бэлдүүлэн, нигтэ-политическэ хүтэлмэринэ найжаруулаа.

Пристаннин аппаратдай, судануудай командануудай нигта холбоотойгоор ажалладаг дээрэнэ парохдот ашаанай тээгдэнгүй гу, али буулгадгангүй байдаг сар нилээд бага болоо. Энэ жэлэй хоёрдохи квартал соо судануудай ябасань 27 процентээр түргэдөө.

Ургаса хурялгын үедэ үдэр бүхэн үнэтэй

Суулгын МТС-эй комбайнер Дамби Батуевич Ванчиков «Коммунар» комбайнаар сезон соо 608 гектар тарья хуряжа, 5600 центнер ороохо сохбо нэн. 1953 ондо хүдэлмэрин 27 үдэр соо 471 гектар тарья хуряһан байгаа. Элэ дүнүүдээр хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ энэ жэлэй августын эхээр Москва ошожо эрээ.

Яһан бэ найдуулаашань?

Һаяшаг, тарья хурялгын урда Итанцын МТС-эй комбайнерууд үргэн суглаан боложо, энэ жэл ургасыг гээлтэ хоролтодо оруулгуй, сар болзортон хуряжа гү тухай нилээд хоёрэлдэгдэнэ.

Тэрэ гээрээр хахад нара тухай үнгэржэ, үргэн ехэ полннууд дүмшай тарьян хадуулаар болон шаралһаар үнхэнэй. Үнөөхи суглаан дээрэ хөөрөлдөөш, бэ найдуулаашаһаннай хаагуур олодо нэн бэ гэжэ харьжэ үзэе.

Тарья хурялгын түрүүшүүл

БИЧУРА. Аймагай колхозууд намай хар тарья хурялгала дүүргэх дүтлээ. КПСС-эй ЦК-гэй иорьскэ Плениум шийдхэбээрэ зориглоһон механизаторнууд хурялгын түрүүшын үдэрхөө эхилжэ ажаллай амжалта туйлана.

Овощин баян ургаса хуряна
Овощи үйлдэбрилгыг ойрын жэлүүдтэ горьтойгоо дээшлүүлжэ гэжэ шийдлэн Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гүшүүд хабарай тарилгы аротехническэ һайн болзторо, шанар һайнтайгаар үнгэржэ нэн. Овощ тарилгын түрүүшын квадратна, квадратно-гнездовой арганууд үргэнээр хэрэгтэгдэ.

Коммунистнуудай жэшээтэ ажал

Хожыгын аймагай «Манай ажал» колхозой коммунистнууд хүхэд Намсараев Ч., Сулытнова Ц., Даржаев С., Намжилов Н., Жомсаранова А., Доржиева Ц., Агалдуева Ц.-Д. гэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ гүртүнүүдтэ хүдэлмэрилжэ зуураа, даһан малаа тобир тарганаар үбэлжүүлжэ, ондо оруулан, бусад хүхэдтөө ехэ туһаламжа үзүүлэн байна.

хүдэлмэрилһэн хониной отара дээрэ ажалайн бүтээсэ ехээр дээшлээ, хонидны тобир тарганаар ондо ороо. Энэ оной хони үсхэбэрчилгын гүрэнэй түсэб үлүүлэн дүүргэһэнийнгэ ашаар колхозой хониной ферме аймагай дамжуулгын Улаан туг абаба. Мүнөө үбшэ хурялгала дээрэ хүдэлмэрилжэ зуураа, коммунистнууд Намсараев Ч., Содномов М.,

Анандуев гэгшэд зон нүхэдтөө жэшэ харуулан үдэрйнгөө нормын үүцүүлэн дүүргэнэ. Мун Даржаев адуушан байха зуураа, амарха ээлжэтэ үдэрнүүдтэ үбшэ хурялгалда яажа үдэрэй нормын 100-102 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГША

Магазина ошохоёо велосипедээ абаад, газашаа гаража яһан абадаа хандан, бишыхан Жениа ингэжэ хэлэбэ: — Баабай, ши намдаа велосипед абажа үгыш, гурбан мөөрэтэй велосипед.

Слесарини хөөрөөе дуратай дуратуу шагнажа һууһан директор «тэрэшишн тэрэ. Теэд бидэнэр министртерстойгө түсэбгүй, туһаламжагүй өөһэдөө юу хэжэ бираха зон бидн?» гээд, «шамтай хөөрөлдөөгөө дууһааб» гэһэндэл абягагүй болошобо.

Ажалдаашье, гэрээшье байхадаа энээн тухай хөөрөлдг, элдэб чертэжуудыс зурадаг нэн. Нэгэтэ гэртэе велосипедэй чертэж зуража һуугараа хубуундэ хандажа «шамдаа москватаа велосипед асаруулхам» гэхэдэй хажуулан байһан Жениин эжы урдаһаань: — Унтахалдаашье, бодоходоошье велосипед... Ши нихэдэ янаа гэгшэбиш, — гэжэ сухалтайгаар хариу саба.

Тэрэ үдэр Жениин эсэгэ Улан-Удэ городской магазинуудаар абажа, хүгэдэй велосипед һурагшалаб, бэдэрбашье олонгүй бусаа нэн. Нэгэтэ үглөөгүүр Федор Михайлович ажалдаа ошожо ябахта зуураа, заводой байшангай дээдэ лабарт гаража, директорэй кабинеттэ оробо. Директор тэрэниие хараһаар: — А-а, Федор Михайлович! Орожо эрэнтайннай һайн даа, һуугты наашаа, — гээд матамал стул тээшэ зааба. Слесарь ошожо һуумсаараа ингэжэ хэлэбэ: — Манай завод шэгнүүр заһабарилхаһаа гадна, үргэн хэрэгтэйгэ товариуудыс үйлдбэрилжэ даалгабаритай. Мүнөө дээрэ бидэнэр үүдэнэй шарнирнуудыс хэхэнэ бэшэ юушье ажалшадта үгэнгүйбиди. Хэхэ арга боломжотойбиди. Хүүгэдэй велосипедуудыс хэхэ боллоо һаа һайн байгаа.

Тэрэ үдэрнөө хойшо хүүгэдэй велосипед өөһэднүүгөө заводто үйлдбэрилдэг болохо гэгшн бинал болон Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводой эрхмн слесарь Федор Михайлович Столь гэгшын ой ухаанһаа һуни, үдэртыс гарадаггүй бо

Тэрэ үдэрнөө хойшо хүүгэдэй велосипед өөһэднүүгөө заводто үйлдбэрилдэг болохо гэгшн бинал болон Улан-Удын шэгнүүр заһабарилгын заводой эрхмн слесарь Федор Михайлович Столь гэгшын ой ухаанһаа һуни, үдэртыс гарадаггүй бо

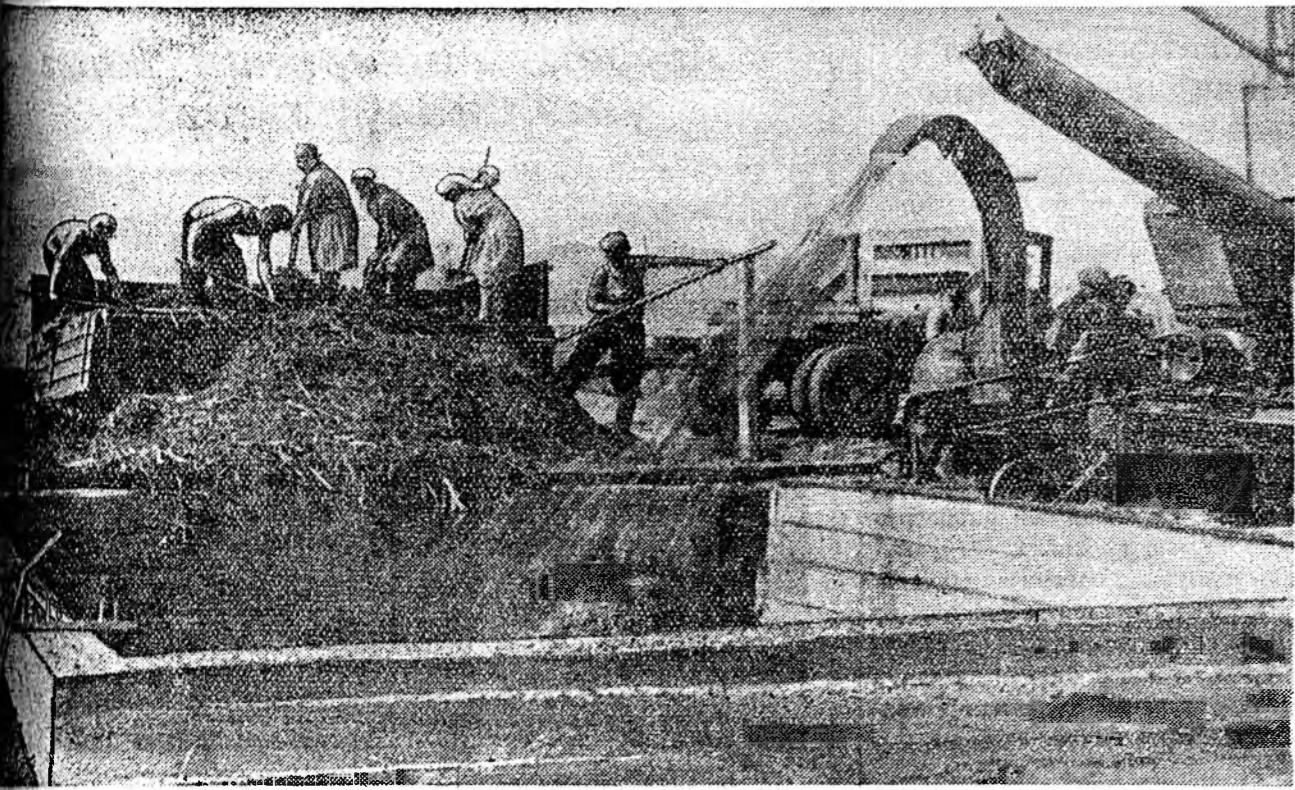
Мүнөө ургаса хурялгын халуу хүдэлмэринүүдэй үдэ МТС-эй гүшн на механик нүхэр Слезкинэй Улаан Удэ горлоор өөрынгөө хэрэгтэ хоёрдохи неделесин яажа байхамыс гайхалтай. Тинхэдэ хүдөө өмхөн машинануудай инженер-механик В. Новикова кабинет соомонанан амарханаар һуужа байһан Комбайнуудай эблэржэ, һаатаан мянгад гектар тарьянай айрыл байхада тэрэ ханаагаа заахашье боногүй. МТС-эй директор һүүдэ Бурлаков элэ мэргэжэлтэй һургууль харюусалгагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байхада эрилтэ хэнгүй, эбсээд һуна.

Яһан үнөөхи найдуулаашатай гоёгоор хөөрөлдөөштэйгэ МТС-эй хүтэлбэрлэгдэн болон мэргэжэлтдөө һуралтай болоод байһанай.

Түүбэрлэн хадаа захалба

БАРГАЖАН. (Телефоноор мунба). Энэ жэлд XVIII партсезин нэрэмжэтэ колхоз тарья хурялгын эртэнһэй һайнаар бэлдхэ. Мүнөө энэ колхоз тарьянайн полннуудай үргэлжэдөө шаралтай хүлээлтгүй, түүбэрлэн хадаа захалба. Наянай нэгэ самохон комбайн полннууд дээрэ тарья түүбэрлэнэ хадажа байна. Гадна, колхозой правлене 13 хүниие гарал хадахин тулада таба.

тайгаар хандаһандань бөө барил гэжэ абаггүйн һуутараа ингэжэ хэлэбэ: — Материальшөгүй, ээр ээмсэгшөгүй аад, велосипед үйлдбэрилдэг болохоннай гэжэ хаанаһаа абажа хэлэнэт? Коллективизингэ хүсэ шадалыс тоохогүй, предпрятиада үгтэнэн түсэбис дүүргэбэл хүрөө гэжэ бододог, саашадаа заводойнгоо доторой резервиуудыс элирүүлэн ашаглахын түлөө ямарыс үүсхэл оролдогто гаргадаггүй директор Майбын нимэ үгэнүүдыс дуулахада заводой партгор ехэ буруушаажа: — Нүхэр Майба, материалчууд ээр ээмсэгүүд бидэниие олохо бэшэ, харин бидэнэр тэдэниие олохо. Ёһотой байһанаа бү мартаг, — гэхэдэн директор абаггүйн болшобо. Энэнһээ хойшо слесарь Ф. Столь хүүгэдэй велосипед үйлдбэрилдэг болохын зорилгоор элдэб олон хэбүүдыс хэһэн, чертэжүүдыс зураһан байха юм. Ремесленнэ һургуулида мэдэжэ абаһан эрлэмни эндэ угаа хэрэгтэй болоо нэн. Парторганизацнин оролдогтоор велосипед хэхэдэ хэрэгтэй түмэр материал ээр ээмсэгүүдыс олодо, зарим юушье слесарь өөрөө дархалжа үгы газарһаа бин боллоо бэлэй. Уланшьегүй велосипед үйлдбэрилжэ хэбүүд гүйсэд бэлэн боложо, түрүүшын 10 велосипед үйлдбэрилдэгдэбэ. Велосипедууд нотагай министрстын техникческэ соведэй бюродо һайшаалдан, олоор үйлдбэрилжэ гэжэ шийдхэгдэбэ. Түрүүшээр нэгэ хара соо 100 велосипед үйлдбэрилдэгдэдэг нэн. Слесарь Столь энэниие багшаажа, бүри олоор гаргалга болохын түлөө хэдэн рационализаторска дурдалхануудыс оруулба. Мөөрөнүүдэй сницүүдыс малгайлжа хүдэлмэри гараар хэхэдэ бүтээсэ ба

Увсеновскер городой № 5 шахтын горнягууд силос дараха хүдэлмэридэн Сэлэнгийн аймгай Сталиной нэрэмжэтэ колхозо эхээн туһаламжа үзүүлнэ. Тэднөр 460 тонно силос орохо траншей бариха тушаагаа. БҮРАГ ДЭЭРЭ: силос даража байна. С. Марковой фото.

Малдаа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлэдхэе!

Колхоз бүхэн силос дараха түсэбөө дүүргэхэ аргатай

Малай ехэ дуратайгаар элдиг тэжээл болохо силос даралтын түхэнэй аймгай зарим колхозууд ехээн анхаралаа хандуулса. Мүнөө силос дараха түсэбөө дүүргэхэ ойртожо байна. Жэшээлэе. Будешин нэрэмжэтэ колхозо жэлдэ 600 тонно силос дараха түсэбэй байһан аад, мүнөө 550 тонно даралтай. Наян үдэрүүдтэ шуудла хүдэлмэрин түсэб дүүргэсэн. Эндэ силос хээрэн ногооно мүн таримал культурануудаар ашиглана. Силос хэршэлгын машин үдэрүүдтэ, дүүрэн хүсөөрөө ашиглана. Энэ жэлдэ колхозо 10 тонно силосой орохо нэгэ набон башин, 300 тонно орохо нүхэ, шөдөгүүдтэ шэнээр баряад, бүтэеэ ханалаа.

«Наамай үнээн бүхэндэ 4 килово доошо бэшэ силос дараха үүдэтойбди, — гэжэ колхозой үүдэтойбди, — гэжэ колхозой үүдэтойбди. Тэрэ түхэнэй Тольтоин сомоний дунгай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов) түсэбэй дээр 750 тонны орондо 600-гаад тонно, XVII партсездын нэрэмжэтэ колхозо 1000 тонны орондо 700-тонно даража, силос дараха түсэб дүүргэхэ дүтэлжэ байна.

Гэбшье, аймаг дотор бүхыдөө силос дараха түсэб наян хахадлажа байна. Харин зун үнгэржэ, саг оройхон болошоо. Тимнэлээ мүнөө силос даралгаар хожомдожо ябаһан колхозууд ногооной хүдэлдэ түсэбөө дүүргэхын түлөө оролдохо ёһотой. Илангаяа нүхэр Усолцев түрүүлэгшэтой Сталиной нэрэмжэтэ (Еловко), нүхэр Халудоров түрүүлэгшэтой Лениной нэрэмжэтэ, нүхэр Шафиров түрүүлэгшэтой Хрущевой нэрэмжэтэ, нүхэр Таханов түрүүлэгшэтой Маленковой нэрэмжэтэ, нүхэр Федоров түрүүлэгшэтой «Победа» болон бусад зарим колхозууд силос даралгаар хожомдожо ябана. Эдэ колхозууд мүнөө силос дараха түсэбөө 22-ноо 40 процент хүртэр дүүргэнхэй.

Наяшаг республикын колхозуудта силос даралтын ябаса тухай КПСС-эй обкомой тогтоол гараа хэн. Харьяата колхозуудтаа силос дараха түсэбэй эрхэ бэшэ дүүргэхэ байһанда МТС-эй директорүүд сэхэ харуулалгай гэжэ тэрэ тогтоол дотор хэлэгдэ. Теэд, Түхэнэй, Кырэнэй МТС-үүдэй директорүүд нүхэд Петров, Моложников гэгшэд силос даралтын удхашанары үшөөл хүдэд мэдэнгүй, тэрэнэй түсэбэй

дүүргэлтын түлөө харюусалгатай байһанаа мэдэрнүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, хоёр МТС-эй силос даралтын машинанууд муураар ашагдалдана. Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо (Еловко) Түхэнэй МТС-ээ силос хэршэлдэг нэгэ машина машинистгүйгөөр эльгэгдэдэ, хэдэн хоног соо минн байлгадаа. Лениной нэрэмжэтэ колхоздохи силос хэршэлдэг нэгэ машина заһабарилга муутай дээрнээ саг үргэлжэ элдэрнэ. Энэ машина силос дараха болотор заһабарилгадгүй байгаа. Тингээд 17 хоногон хойно заһабарилгаһаа гараад, эндэ асаргадга, 2 час тухай саг соо хүдэлжэ байһараа элдэрнэ. Тэрэнээ хэдэн хоног соо заһабарилга дүүргэхэдэ тракторын эбдэршэбэ. Ингэжэ энэ агрегат бүхэл зунаа минн хэбжэжэ үнгэрнэ. Энэн тухай МТС-эй директор нүхэр Петров хайн мэдэхэ юм. Теэд, энэ агрегатды хүдэлгэхэ тушаа хэмжээ абанагүй. Машинанууды колхозхо колхоз абаашаа график дүүргэдэггүй.

«Гигант», «Победа» болон бусад зарим колхозуудай мүн Кырэнэй МТС-эй силос хэршэлдэг машинанууд тон муугаар ашагдалдана. П. Дёмин.

200 центнер үбнэ бэлэдхэб

Би 66 хүржэ, үндэр найтай бошонье наа, түрэл колхозойного артын ажалда хабаадсалнаарби. Өт бири колхозойного адуу малда бэлэдхэгдэнэ хабаадсалса. Нёндондо гар хажуураар үбнэ бэлэдхэе зуураа, колхозоо 200 центнер эрхын шанартай үбнэ бэлэдхэе үгөө хэм.

Мүнөө жэлдэ партиин ЦК-гэй

ноогоной ургасын муушагыше наань, Байсын Эбэр гэжэ газарта нара шахуу хүдэлмэрилөөд байхадаа 200 центнер эрхын шанартай үбнэ бэлэдхэжэ, колхоздоо тушаагаа. Мүнөө би үбнэ үшөө сабаһаанарби.

Очир Доржиев, Хорин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гар хажууршан.

Вьетнамска арадай хайндэр

Республикынгая байгуулха болон бэхижүүлхэ талаар вьетнамска арадай амжалтанууд харин интервенцидэ — француска колониялы сэрэгүүдтэ, американска империялындамда эсэргүү үсэд шанга тэмсэлээр туйлагдаа. Корейдэ американска сэрэгэй аванторын буруутанайн үлүүрэй Индо-Хиталдай агресивнэ дайнда США-гэй хабаадлагань бүри түргэлөө хэн. Вьетнамдахи дайн байлдаануудай стратегическ хүтэлбэрн үеда дараалан американска сэрэгшэдэй гарт орожо эхилбэ. Вьетнамда боложо байгаа дайнда сэхэ хабаадлуудын тулада американска самолёдууды лётчигуудтайн хамта олоор асаргад болоо хэн.

Тингэбшье, иалта хүсэһэн вьетнамска арадай хүсэл зоригы юушыше нугалжа шадбагүй. Вьетнамска арадай баатарлгын арминь болон партизанска отрядудай добтолгын хүсн нара, бүхэлдэ ургаба. Залуучуун Республикын бүхы амжалтануудай үндэһе һууринь арадай нэгдэл, хүдэлмэрилд болон таряашадай эбдэршгүй хани барисаан болон. Вьетнамай амжалтаид партиан тологлогдон Националына эдинэ фронтгы тойрон бүхы демократическа партинууд болон организацинууд нэгдэнхэй. Дьен-Биен-Фуе ээлхын түлөө болоһон байлдаан хадаа эрхэ сүлөөдэ дуратай, баатар зоригтой вьетнамска арады мэдэлдэ абаха гэгэн түсүүдэй бүтэхгүй байһанын эсэслэн харуулаа. Колониялы дарлалта дор байһан арад нитын националына эрхэсэ, сүлөөгөө хамгаалхын түлөө болон лэ газарта мүнөө үсэд үгэжэлты гэдэргэн тэхэрюулжэ болохогүй юм гэжэ националына сүлөөрэлгын тэмсэлдэ вьетнамска арадай туйлаһан амжалтанууд бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулаа.

Газар дэлхэйн арадуудай зүгнөө халуунаар дэмжэгдэн вьетнамска

туһалалсалгын үндэһе һуури дээрэ сугтаа ажаллаха харилсаанууды бүхы арадуудтай тогтоохо, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө бүхы арадуудтай хамта тэмсэхэ гэгэн гол зорилгонууды өөрнөгөө гададын политикада Вьетнамай Демократическа Республика эли тодоор табиһан юм.

Вьетнамска арад өөрнөгөө правительствоны политикыс эдэхитэйгээр дэмжэнэн байна. 1946 оной январьда үнгэргэгдэн ДРВ-гэй Националына суглаае хунгаһан анха түрүүшын демократическа хунгалтын дун эзэниие эли тодоор гэршэлдэ хэн. Энэ хунгалтада хунгалшадай 90 процентнэ хабаадлалса. Хунгалтада хабаадлалгай дилчлэн олонхын Националына эдинэ фронт боложо нэгдэнэн демократическа партинуудай болон организацинуудай блогой кандидатудай түлөө голосоо үгэнэн юм. Арадай дайлан абаһан демократическа сүлөөс, мүн ажал хэхэ, амарха, эрдэм һургуулида һураха эрхэ-хүндүше баталдхан ДРВ-гэй түрүүшын конституцие Националына суглаанай баталан абалга вьетнамска арадай ажабайдалда тон ехэ собаты болоо хэн.

Эрхэ сүлөөдэ дуратай вьетнамска арад бүхы арадуудтай хани харилсаатайгаар, эбтэйгээр ажаһууа гэжэ хүсэһэн юм. Гэбшье, американска империалистуудаар дэмжэгдэн француска сэрэгүүдэй интервенци вьетнамска арадыс дахин бүү эбэсгэе бариха, эхэ ороноо хамгаалхын түлөө жагсахынь баадхана байна.

Гансахан фронт дээрэ бэшэ, мун тымдыше тэмсэл үргэнөөр дэлгэрэ хэн. Туйлай ехэ хүсэл оролдожо гарганаһа эсэстэ металлургическа,

химическэ, текстильнэ, фармацевтическэ болон бусад промышленностинь предприятияууд тропическа ой модон соо барилдхан юм. Вьетнамай арадай геронческа арми эсэгэ оройноггоо бүтэһэн бүү эбэсгэ, һомо хэрэгсэл, хубсаһа болон эдөө хоол абажа байгаа.

«Газар элдүүрилгшэдтэ газар үгэхэ!» гэгэн лозунготойгоор бэлүүдгэдэн аграрна реформо тон ехэ удхашанартай байгаа. Арадай правительство 250 мянга гаран сектар газар таряшадта үгөө. Ардын түлэбэри 25—50 процентээр доошонлон байна. Урьһаар үгэлгын процент мун бага болгодоо. Гүрэн хадаа таряашадта үгэжүүлгэ, хүдөө ажахын эр зэмсэг болон урьһаар мүнгэ үгэжэ, ехээр туйлаһа.

Хүлэ хүшэр дайнай боложо байбашье наа, культурна байгуулалтада правительство ехэ анхарал табидга байгаа. Сүлөөлгэдэн районудтай гүрэнэй гаргашаар бүтэһэн нитын эхин шатын һуралсыс бин болгондон дээрнээ, тэндэ үзэг бэшг мэдэхгүй ябадал богонн болзор соо усдахадаа. Хүн зонинь толгой тоолон шахуу үзэг бэшг мэдэхгүй байһан орон дотор 4 мянга шахуу эхин шатын, дунда һургуулинууд, университет болон институудууд байгуулагдаа. Газетэ, ном журналнууд олоор хэблэгдэдэг болоо. Националына үсөөнхид өөрнөгөө бүхы түүхэ дотор эгээн түрүүшынхэ түрэлхэй хэлэн дээрэ һураха аргатай болоо.

Арадай правительство ажалшадай элдүүрыс сахиа хэрэгтэ ехэ оролдоно гаргана. Хэдэн мянган медицинскэ хүдэлмэрилгшэд бэлэдхэгдэе, орон дотор больницанууд, амбулаториууд, нарайлалгын гэрнүүд олоор баригдаа.

Сатирыкы БУЛАН

Зайдан яажа ноён болооб?

(Энэ сатирическэ новелла худөөгэй уранхайханай самодейельностьда уншалгын материал болгон зорюулагдаба)

Гэнтэ тос, тос байтар үдэ хүнэй тоншохо соностоод, затан хара шарайтай хүн үүдэнэй забһараар нуураа будтайлгаба:

— Орожо болохо гү?

— Орогты, орогты! — гэжэ Жалма баһал үнөөхи Зайдан эрбэ бы гэгдэндэл тэрэниие харангүй хэлээд, урдаа байһан дансатай саарһанууды онгиргожо һууба.

— А-а, ноёмнай үгы бы?, — гээд, хара шарайтай Зайдан мэхэтэйхэнээр уралаа долёон, Жалмын хажууда эрэнэ. «Минии тухай ноёнтоёо хөөрөлдөө гүт» гэжэ асууха һанаатай байтарынь:

— Эрээдүй, — гээд, Жалма яб байса харюусаба.

Зайдан Жалмада улам дүтэлжэ: — Саарһан, саарһан... Энэ ехэ саарһанай мур улынь олохон түлөө, зүгөөргүй ажалша гар хэрэгтэй байна даа. Таян гар уяхан аад, яһан ажалша гэшэб! — гэжэ байжа, хүйтэн һула нолдүүдэ Жалмын үбсүүн дээгүүр хүлтэгэнүлдэ.

— Тимэ уян аал? — гээд Зайданай нуур харангүй Жалма асууба: — Харахада үзэгдөөгүй уяхан байна! Барыхада ямар байгаа юм ааб?.. А-а, мартаад байнаб, — гээд кармаһаа нэгэ шоколад гаргажа, — таниие харахада, минии зүрхэн эйзэхэн шоколад шэнги арюун шуһа бүлэнэ. Ха, ха, ха... Имэ уяхан гар минии зүрхэнэй һэшхэл бусаахагүйн сохом байгаа ёһотой, — гээд зүүн гарайнгаа тохоногоор үмдөө татаһандаа һүүжээ шүргөөлгэн, гараа кармаһаа һугалжа, тэрэ шоколадаа Жалмада харбайһа.

— Энэ яажа байнат? — гээд Жалма шоколадынь абажа үзбэгүй.

Зайдан уян шударгы боложо: — абагы, абагы! — гээд гартань хэжэрибэ.

— Баһа намда шоколад асарба гэшэ гүт? — гэжэ Жалмын хайша хэрэтээр хэлэхэтэй сасуу:

— Алтан үзэгтэй, амтан шоколад баряад байхада, Рафаэлинн Мадонно шэнги, Бриолловэй Русалка шэнги хайхан болоһонот, — гэжэ байжа тэрэнэй урда Зайдан гараа арбагануулан хэлэнэ.

— Заа, дан бү хүхиргэгты, — гээд Жалмын ажаллаа хэжэ эхилдэгэй хамта:

— Энэ минии гарай алыга хараты, ямар зузаан арһатай гэшэб! Ажалша хүнэй гар гэжэ хохор хүнэй мэдэхээр, — гээд басаганай гарыс абаад, алыган дээрэ табиха, хоёр нодөө шөб анижархөөд, — тимэ бээ? Эльбээд үзэгтэй! — гэжэ нялууханаар асууба. — Оо, ямар зохидоор сээжэмни сэнгэнэ гэшэб! Ушөө, үшөө, үшөө... — гэжэ байжа Жалмын хоёр гарынь нэтэрүүгээр барисагаана.

— Табигтыд даа саашаа! — гээд Жалма гараа угза татаан абажа, — таамнай эхэнэр хүнэй сарбуу шүүр

рэжэ һурашмай гэшэлтайт, — гэжэ ууртайгаар асууба.

— Хаана хэнэй сарбуу шүүрбэ гэжэ дуулаа һэмта?

— Дуулагшаб даа. Оперно театрын артисткын сарбууһаа эхилээд, бүдүүн хара бухгалтер һамганай алыган хүртэр эльбэжэ һуудаг бэшэ аалта? — гэжэ Жалма энгүй хорон хэлэжэрхибэ.

Зайдан шэг шарайгаа хобхо татан барагар хара болошоод, астма үбшэнгэй юумэдэл амяа абажа ядан уухиргажа байба.

Эгээл энэ үдэ үдэн газаа тээшэ эслигдэжэ, Бүтүүхэн Билдөөвнэ гүйдэлөөрөө орожо эрэнэн эрээрээ, Жалма тээшэ сэд сэхэ эрээд, редикюль. Хитад редикюль. Тэбхэрхэн улаахан... Хэлэшгүй хайхан! Тэрэ замшева танкеткын хайхан гэшэ! Набтар һуейтэй, үргэн нарбайтай... — гэжэ байжа, амяа абажа ядан, дээрэ дээрэһэн олон табты тооложо оробо.

— Хаана, магазинда хараа гүт? — гэжэ Жалма асууба.

— Угы бэд даа. Хэрбээ магазинда байбалинь, юун үгэ байха нэм. Буруу үүдэрнээр ороод, үни абаһан байха нэн бээб.

— Хаана хараабта?

— Филармонийн артистнууд гас-трөлөөр ябана. Тэдэнэй хористка ямар гээ һэм даа, шүдхэр абаашаг, нэрэнь мартажархөөб, нэгэл уран-зохоблын һамган ха даа. Тэрэ һамган үмдөөд ябана. Гүрхэйл гоё эд даа. Э-э-э, шүдэмни эбжэгэһэн. Нэгэ юумэ абахаа һанабал, унтажа шалахаа болинодог муутайб.

— Ямар уранзохоблын һамган гэшэб, нэрэнь һаналагуй гүт? — гэжэ эхэнэрэй хобто дуратай Зайдан зохидоноор асууба.

— Угы сааша... эдэ бурят зохоблошдыни мэдэгшгүйб. Бурят номыниие юумэнынь гэжэ һанадаггүйб, аягашые аршахаа абадаггүйб...

— Ямар зохоблошдые уншадаг гэшэбта? — гээд Жалма энгүйгээр асууба.

— Шолохов тухай дуулагшаб. Ушөө юу хээ дуулаа һэмби. Юрөөд мартааб, яахамнайб. Мүнөө памда Шолохов хэрэгтэй бэшэ, редикюль хэрэгтэй болоод байна. Хаана гэшэб даа, тэрэ, үбгэнэйминн оро. Энэ дороо намда оложо аса гэхэмни.

— Магазинда үгы юумые яатараа яараа гэшэбта?

— Арга бии... О-ё-ё. Нюрга, һэррин хуу хүшэншо, городой агаарнаа болоно гэшэ гү, али сула торгон хубсаһанһаа гү? — гээд гэр соогурнь өөдэ руугаа алхална.

— Тингээ, тингээл ёһотой даа. Хин табихагүй сула торгон, сугсага хубсаһанһаа болоо ёһотой, — гээд нобойн һамгадта һаймһаржа һураһан Зайдан Бүтүүхэнэй үгысэ мэдэнэ.

— Бүтүүхэн тэндэ нилтаганажа

байһан Зайдан тээшэ гансата уриханаар хаража: — шамайе дээшэни ноён болгохынь Дэрхэйдэ хэлээ һэмби, — гээд орхино.

— О-о, ингэжэл мэдээ һэмби. Минингээ гуйлта мартахагүй гэжэ мэдээ һэмби. Политика шудаланги, ушар ёһо мэдэхэ хүн хадаа ойгоо ёһотойт! — гээд Зайдан уһан нялуу-ханаар өөрнөгөө үгэ үргэлжлүүлбэ.

Улаан помодатай уралаа Бүтүүхэн халта ирбайлжа: — дан бү хүхиргэ, бишин гэрэй эээн эхэнэр ха юмбид! — гээд хэлэхэтэйнь хамта, Зайдан амяа гүнзэгыгөөр абажа, утаар уянгатуулан: — юу хэлэнгт! Директор ноёной һамган гэшэлта! — гэнэ ха.

— Политика болоходонь директор ухаатай ха яа, Дэрхэимни толгой, минни толгойһоо ондоогоор бододог юм бээб. Би агитблочношдые уншажа үзөөгүйб, — гээд даруушаг зан гарһан хэбэртэй болошые наа, зүгөөргүй дээрэлхүү янзатайгаар, хамараа гоо, гоо байса гоншоотуулан Бүтүүхэн хэлэбэ.

— Тингээ бээ доошонь бү унагагыт. Яһан даруу зан гэшэб! Үгэнтээл нэгэ дэрэ дэрлэдэг байһан хойноо, нэгэ ухаатай байгаа ёһотойт. Би таниие хэйнэшые үлүүгээр хүндэлдэгби. Га, га, га! Мүнөө таян хэлэдэг улаахан хитад редикюль шодэ эмнэхэ зуура олоод үгэхэб гээд, билдагууша Зайдан Бүтүүхэнэй доошонь орошоогүй, урдаһан шарбажа байһан нохой шэнгэр сүгсэлэн байба.

— Яба, үлөөдэртэһини шамайе ноён болгуулаб. Гүшиндөө унтахада Дэрхэин шэнэндэнь шэбэнэ хэб, үдэртөө эдэлэхэдэнь ноддэнэнь заахаб. Заалһаа шамайе ноён болгожо шадхаб! — гээд, Бүтүүхэн Зайданай гарһаа бариха, бүдэржэ унаагүйхэн гүйдэлөөрөө гараад.

Ехэл дураа гутаһан янзатайгаар Жалма тэдэнэй хойноһоо хараад, эдэнэй бузар үгсөө һэдэлгэ тухай зоидо хэлэхэ дурашыне хүүрбэл, «хобһоо холуур ябаһанин дээрэ» гэжэ урда байһан дансатай саарһанууда онгиргоно.

Удаһыгуй, долоо хоноггүй байхада, столовонуудай трестын киторын үүдэндэ зонууд үймэжэ байба.

— Ноёной һамганда һаймһаржа тушаал намһанан Зайданһа мэдэжэ байһаад, хобһоо ханаараб гэжэ хэлэнгүй байһаар энэ болгобоб. Хойрн өөрөө хэрэгээр эрээд, энэ хойрото хэдэн үдэр орожо ялашоод байһаб! — гэжэ дансануудаа тэбэрээд эрэнэн Жалма хэйнэшые хээр гэмэрнэ ха.

Тус киторын урда углууда, уга хүрн столый саана, зөөлэн диван руу гуур шэнгээр зоолдоншон Зайдан, хитад улаахан редикюль барийан Бүтүүхэн Билдөөвнатай хамта латвиска танкеткэ стол дээрэ гаргаад, үзэмжэ, һайшаажа байгаа бэлэй.

Д. БАТАЖАБИ.

Түрүүшын хонхын жэнгирхэнэй һүүлээр

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой 2-дохи дунда хургуулиин нэгэдэхи классца түрүүшын урок боложо байна. Наала талада Маргарита Антонова Вера Шудьши хоёр һууна.

Хүндэтэйгөөр угтан хүлээбэ

Һүнийн бороогой һүүлээр үсгэлдэр үглөөгүүр сээж дүүрэн амилхад жэгтэй зохид байба. Һэрюун тунгалаг агаар хүнэй унда харяан мэтээр зосоо ороно. Үйлснүүдэ шэмэглээн улаангирай набиана маама дэгүүрше мүнэн дундлууд хурса наранай гэрэлнээ иланга, тогтожо ядандал мухариутан байна.

Саха ёһотойбди, — гэжэ тэрэ үргэлжэлдүүбэ, һүүлээрнэ залуу багша хурагшадтайгаа танилсана. Энэ классца эхэнхидэ городой 14-дэхи, 3-дахи, 26-дахи хургуулинуудта хуралсажа ябаһан хүбүүд, басагад байба. Удаань 14-дэхи хургуулида хуража байһан Витя Батуев, Николай Чирков гэгшэд зунайнга амаралты хайшан гэжэ үнэргэһэн туйгага тобохоноор хөөржэ үгэбэ. Бүхэй хүбүүд шэнэ хургуулида тудрай байһана мэдүүлэбди. Энэ тэдгээр эмхидхэлэй түрүүшын урок дүүрөбэ.

Халхын голой дэргэдэ советско-монгол сэрэгүүдэй илалта туйлаһанһаань хойшо 15 жэлэй ойе тэмдэглэбэ

УЛАН-БАТОР, августын 31. (ТАСС). Монгол арадай эрхэ сүлөөгэй ба бээ даанхай байдалай түлөө Халхын голой эрьсэд болоһон тэмсэлдэ һаһа бараһан советскэ сэрэгшэдтэ памятник байгуулгада зориулагдан митинг үсгэлдэр Зайсан-Толгой гэжэ хадын оройдо болобо. Памятниктай табгдаха газарта МНР-эй парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, тэрэһэлэн липкорпусой түлөөлэгшэд эрэлсэ.

Монгол арадай-революционно партици ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Д. Дамба митинг нээбэ. Премьер-министр Ю. Цеденбал үгэ хэлэбэ. Чойбалсанай нэрэмжэтэ Улан-Батарай промкомбинатай хүдэлмэрилэгшэ Асорбарма, партизан Жадлаба гэгшэд митинг дээрэ тэрэһэлэн үгэ хэлэһэн байна.

Франциин олонитэ французска парламентын шииндхэбэриие һайшаана

ПАРИЖ, августын 31. (ТАСС). «Европейскэ хамтаалтын нэгэдэлтэ» («европейскэ армине» байгуулха тухай договоры) Национальна суглаанай буруушаан ябалдые французска арад ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба. Франциин олонитэ хадаа «европейскэ хамтаалтын нэгэдэлдэ» Францие оруулгада эсэргүү тэмсэлдэ патриотуудай, эб найрамдалай тала баригшадтай, олонитын, профсоюзна ба политическэ ажал-йбуулагшадтай тэмсэлэй аша үрэгшэ гэжэ парламентын энэ шииндхэбэриие харана.

нэ арга боломжо бии болгоно гэжэ Франциин олонитэ тоолоно. Нийтын хэдэн олон ажал-йбуулагшад ба журналистууд уржа толилоо. «Германие зэбсэглэгэ хадаа Германие нэгэдүүлгэдэ ба Европодо амгалан байдал тогтоолгодо олон жэл соо наад ушаруулха, мүн харин зонхилолго доро байха бүлгэлдэ Францие оруулха байгаа» гэжэ тэрээн соонь хэлэгдэнэ.

Гватемалада террор хэлгэдэ эсэргүү тэмсэл

НЬЮ-ИОРК, августын 31. (ТАСС). Латинска Америкын ажалшадтай конфедераци (КТЛА) сентябрин 8-най үдэрые Гватемалын арады дэмжэжэ неделлин түрүүшын үдэр гэжэ сонособо гэдэ «Дейли Воркер» газетын корреспондент Мексико городоо мэдэсэбэ. Энэ неделлин турша соо бүхэ Латинска Америкэд митингүүд болон демонстрацинууд болохо байна. Гватемалада хэдэжэ байгаа террор, мүрдлэгэ ба хүнүүдэ алагчы КТЛА өөрөөр мэдүүлгэ соо эхээр буруушаана. «Гватемала хадаа американска империалистуудтай болон тэрэний табюул Кастильо Армасын мэдэлдэ байна».

хаагдаа, 15 мянган хүдэлмэришэд ба демократическэ үзэлтэй гражданинууд арестовалагдаһан ба тамалагдаһан байна гэжэ мэдүүлэбэ. Зэбсэглэ бандиуд, гэжэ мэдүүлгэ соонь саашан хэлэгдэнэ, гэрүүдтэ орожо экзэриүүдэ хүсөөр эдлэнэ, үхибүүдтэ хайр гамгүйтөөр хандана; мянга гаран хүнүүд харигүрэнэй сольствонуудта хоргодохо багтай болоно; Гватемалын олохон патриотууд туйлай муухайгаар тамалагдана. Малакатлан городой муниципальна соведэй, мүн Моралес городтохи «Юнайтед фронт» гэжэ американска компаниин хүдэлмэришэдтэй профсоюзай гүйсэдхэхэ комитетэй бүхэ гэншүүд саазалуулан алагдаа.

Дамасска ярмаркада Хитадай хабаадалга

ПЕКИН, августын 31. (ТАСС). Уласхоорондын худалдаа наймаанай хүгжэлтэд туйлаха Хитадай комитет сентябрин 2-то Дамаска (Сири) нээгдэхэ уласхоорондын ярмаркада Хитадай 2 мянган ондо ондсо түхэлэй товариуудые эльгээгэ гэжэ Синьхуа агентство дамжуула.

эхэ хэрэгын бидэнэй сэдхэлдэ хэтдээ мүнхэ байха. Тэндэһээ Улаан талмай дээрэ гарахаамнай, оройой бусад республиканиуд болон областнуудтай пионерүүд байгаа. Тэндэ Ростовска областниин эдирүүдтэй танилсаабди. Ленинскэ хада ошожо, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университетэй асары ехэ байшан хараабди. Наука болон культурын центр болоһо энэ ехэ ордон бидэнэр эдиршүүдые уржалһан мэтээр огторгой хадхан яларна. Түүхэтэ газарнуудар ябажа, һонин юумэнуудые хараабди. Советскэ талмай. Тэндэ Моссоведэй ехэ байшан харагдана. Энэ байшан XVIII зуун жэлдэ оройой элитэ архитектор Казаковой проектээр баригдан байна. Энэ байшангай хоёрдох дахарай балкон дээрэнэ Владимир Ильич Ленин үгэ хэлэһэн байха юм. Мүн тэрэ талмай дээрэ Москвагай үндэй һуури табигша Юрий Долгоруковай памятник хараабди. Тэрэ памятникэй ара талын байшан дотор Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиной гараара бэшэһэн зохолнууд хадагалагдана гэжэ манда экскурсовод хөөрөө һэн. Би мүнөө хуралсалалы шэнэ жэл соо үзэһэн программа маторнаа оролдосотойгоор шуудалжа, эрхин сэргэлтүүдтэйгээр хургуулиа дүүргэжэ гарахые эрмэлзэхэб.

Агууехэ Мицуриной хэрэг-үргэлжэлүүлэгдэнэ

Мицуриной нэрэмжэтэ Бурят-Монголой үрэ жэмэстэ-туршалтын станци 1949 ондо бии болгогдон юм. Тинхэдэ тэндэ арайхан гэжэ 10 гаран гектар дээрэ жэмэстэ модол таригдан байгаа һаа, мүнөө 75 гектар болоо. Хамта дээрэ 300 гаран сортын ягоднигууд, жэмэстэ модол эндэ тоологдон. Тэрэ тоодо хэдэн язын «Ранеткэ», «Бровнилка», «Московко», «Папировка» гэжэ сортын ургаса эхээр үгэдэг яблуканууд бии. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада станциин хүдэлмэрилэгшэд «Чемпион приморья» гэжэ сортын үхэр моддэ, «Уссурийская слива», малина гэхэ мэтэ жэмэсүүды манай республикын уларида тааруулан ургуулаа. «Чемпион приморья» гэжэ үхэр шодолэй һөөг бүхэн 6-7 килограмм жэмэс, малина гектарай 60 центнер ургаса үгэнэ.

Туршалтын станци науцон-инженерлэгтын хүдэлмэри йбуулхаһаа гадна, манай республика дотор сад тарины дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ илээд эхэ туйа нүлөө үзүүлэ. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада республикын колхозуудта 150 мянга шахуу һөөг, үрэ жэмэстэ мододы хуаарилан үгөө. Тэрэний ашаар мүнөө республика дотор сад тариад колхозууд улам олоһорһон ба хуушанай салтай колхозууд садайнгам талмай ехэ болгоо. Мүнөө хамта дээрэ республика доторнай 500 гаран гектар сад таригдана. Тэрэний 250 гектарын колхозно сад болоно. Гадна станциин дэргэдэ садоводуудай ба зүгшэнэй хургуули 2-дохн жэлдэ хүдэлмэрилэгшэ байна. Энэ хуралсалалы жэлдэ тус хургуули 45 мэргэжэлтэды колхозуудта эльгээхэнэ. Тэндэ хуралсажа байгаа курсантууд станциин хүдэлмэри дээрэ хэншэлэ зангит үнэргэжэ, үзэһэн юумээ һайнаар шуудална.

Мүнөө тус хургуули хуралсалалына шэнэ жэлдэ бэлдэхэ хэжэ байна. Һаяар 100 хүнэй багтаха хамтын байра, химикэ, технологиеска, агро-химикэскэ лаборатории гэр ашагалагдана гадна, манай хургуули 1954-55 онуудай хуралсалалы жэлдэ урданийһаа хоёр дахин олон мэргэжэлтэды бэлдэхэ аргатай болгоно. Станциин коллектив тухэрэн жэлдэ хэйэн хүдэлмэриингөө дунгуудые республиканига ажалшадта харуулха ба сад тарины олоной хэрэг болохо зорилгоор сентибиини түрүүшын хахалта тусгаар выставкэ Улан-Удэд эмхидхэхэ юм.

Кабанскын загаһашадай амжалта

Кабанскын аймагай загаһа барилтын колхозуудай ба гүрэнэй олоборилтын загаһашад августын хоёрдох декадада ажалай үндэр амжалта туйлаба. Жэшээлхэдэ, Кабанскын загаһанай заводой загаһашад 8 барынгаа даалгабары болзорһоон урид, августын 20-до дүүргэбэ. 17-дохн партсъездын нэрэмжэтэ колхоз жэлэйнтэ даалгабары 111 процент дүүргэһэн байна. Мүн «Байкал», Карл Маркс нэрэмжэтэ Модомод амарна Ой модоной ба саарһанай промышленностин хүдэлмэрилэгшэдтэй профсоюзай Бурят-Монголой областной комитет байгша ондо курортнууд болон амаралтын байшангуудта амархын тулада 300 гаран түтвеконууды модо бэлдэхэлгын предприятинуудтай профсоюзна организацинуудта үгэһэн байна. Тэрэшэлэн модошодой 550 үхибүүд пионерскэ лагерьнуудта амараа. Республиканы ой модоной промышленностин олохон түрүүшүүд өөһэдүнгөө амаралты Крымэй, Кавка

АГУУЕХЭ МОСКВА ОШОЖО ЕРЭЭБ

Манай хургуулиин хурагшад хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ хаража эрхын тула намайе үнэргэжэ август нарада агууехэ Эхэ оройонгоо столица — Москва үдэһөө һэн. Энэһинээ ехэ зол гэжэ юун байха! Тинхэдэ минин нүхэд выставкэ дээрэ үзэһэн хараһанаа һайса тэмдэглэжэ эрхые намда захла бэлэй. Тэндэ харуулагдан наукин болон түрүү дүй дүршэлтэй туйлаганууд хадаа манай кружогой хүдэлмэрид хэрэглэгдэхэ байһаниин элибэ.

жа, шадмаараа ажаллаха, эрдэм мэргэжэлтэй хүнүүд болохо үргэн хайхан зам бидэнэй урда нээгээтэй. Республикын хэдэн арбаад мянган хурагшадтай үзэһэнөө түлөөлэгдэжэ, Бурят-Монголдо 21 хурагшад выставкэдэ ошожо ерээбди. Бидэнэр тэндэ ехэ һайнаар угтагдажа, түрүү дүй дүршэлтэй гайхамшадта хургуули болоһо выставкын олон павильонуудта орожо харахана гадна, Москвагай үзэсхэлэнтэ хайхан ажабайдалтай танилсаабди. Выставкын централна арка. Тэрэний орой дээрэ алтан залаата шэнисын боолто баригһан комбайнер колхознича хоёрой скульптурна дүрые хараабди. Гол ехэ үүдэнһээ үргэлжэлөөд саашадаа хэдэн зуун метр утатай сээрлигтэ харгы болон арба гаран фонтан жэрылдэнэ. Выставкын центртын Колхозно талмай дээрэ ахаду 16 союзна республиканинуудай павильон харагдана. Дүрбэн үдэрэй туршада выставкэ хараханда гол түлэб малажалай павильонуудтай, ороһо таряанай, загаһанай ажахынуудтай, шубуунай, агнууриин, садай, виноградарствын ажалнуудтай танилсаабди. Эдир натуралистуудай павильон тухай заатагүй хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэ павильонной дэргэдэ сад болон огородой питомник бии. Тэрэһинэ Москвагай хургуулинуудай хурагшад харууналдаг байха юм. Энэ павильон 7 залтай. Манай орон дотор эдир залуу-